

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Голова організаційного комітету,

докт. екон. наук, професор

В. С. Пономаренко

Завдання

Всеукраїнської студентської олімпіади

II етапу зі спеціальності

“ОБЛІК І АУДИТ”

I ТУР

Харків. Вид. ХНЕУ, 2010

Завдання II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Облік і аудит» ґрунтується на знаннях таких нормативних дисциплін, як «Бухгалтерський облік», «Фінансовий облік», «Управлінський облік», «Аудит» та «Економічний аналіз». На I тур винесені завдання з навчальних дисциплін «Бухгалтерський облік», «Фінансовий облік» та «Управлінський облік».

Комплексна основа завдання потребує певної послідовності в його вирішенні. Виконання цього завдання учасниками олімпіади буде оцінювати їх рівень компетентності в області обліку, аналізу та аудиту, набутої під час навчання.

Перед кожним завданням наводиться максимальна кількість балів, яку можна отримати за повністю виконане завдання. Максимальна кількість балів по I туру становить 300 балів.

«Фінансовий облік»

За результатами фінансового обліку акціонерне товариство «Емаль» отримало залишки на рахунках синтетичного обліку за звітний рік, які наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Залишки на рахунках синтетичного обліку за звітний 2009 рік

Код рахунку	Назва рахунку	На початок року		На кінець року	
		дебет	кредит	дебет	кредит
1	2	3	4	5	6
10	Основні засоби	165 743		225 283	
11	Інші необоротні матеріальні активи	7 807		9 510	
125	Авторське право та суміжні з ним права	2 898		2 898	
131	Знос основних засобів		34 025		60 800
132	Знос інших необоротних матеріальних активів		7 807		9 510
133	Накопичена амортизація нематеріальних активів		966		966
141	Інвестиції зв'язаним сторонам за методом обліку в участі в капіталі	33 000		33 000	

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6
15	Капітальні інвестиції	37 500		4 167	
20	Виробничі запаси	78 450		61 866	
231	Незавершене виробництво з фарби емаль	4 050		2 643	
232	Незавершене виробництво з фарби масляної	1 423		2 013	
26	Готова продукція	15 000		12 985	
311	Поточний рахунок в національній валюті	38 800		72 050	
312	Поточний рахунок в іноземній валюті	1 272		1 420	
361	Розрахунки з вітчизняними покупцями	20 600		17 050	
362	Розрахунки з іноземними покупцями	5 021		6 417	
371	Розрахунки за виданими авансами	2 000		78 700	
372	Розрахунки з підзвітними особами	40			133
38	Резерв сумнівних боргів		2 562		2 562
39	Витрати майбутніх періодів	126		173	
40	Статутний капітал		133 000		133 000
42	Інший додатковий капітал		4 864		6 531
43	Резервний капітал		2 300		2 300
441	Нерозподілений прибуток		41 866		41 866
46	Несплачений капітал	8 500		3 000	
48	Цільове фінансування та цільові надходження		1 000		
50	Довгострокові позики		83 000		50 000
60	Короткострокові позики		25 200		31 500
631	Розрахунки з вітчизняними постачальниками		15 050		19 240
632	Розрахунки з іноземними постачальниками		6 400		6 940

Закінчення табл. 1

1	2	3	4	5	6
6411	Податок з доходів фізичних осіб		4 250		6 360
6412	Податок на додану вартість		14 590		8 740
6413	Податок на прибуток		1 700		5 300
643	Податкові зобов'язання	750		3 500	
644	Податковий кредит		350		2 000
65	Розрахунки зі страхування		10 470		15 700
66	Розрахунки з виплат працівникам		28 300		42 440
681	Розрахунки з авансів отриманих		4 500		20 000
684	Розрахунки з нарахованих відсотків		780		1 025
701	Дохід від реалізації готової продукції				1 669 300
712	Дохід від реалізації інших оборотних активів				3 820
716	Відшкодування раніше списаних активів				2 258
746	Інші доходи від звичайної діяльності				6 000
901	Собівартість реалізованої готової продукції			1 400 260	
92	Адміністративні витрати			93 350	
93	Витрати на збут			45 590	
943	Собівартість реалізованих виробничих запасів			2 600	
951	Відсотки за користування кредитом			15 400	
976	Списання необоротних активів			3 500	
977	Інші витрати звичайної діяльності			716	
981	Податок на прибуток від звичайної діяльності			50 200	
	Усього	422 980	422 980	2 148 291	2 148 291

1. (0 – 35 балів)

За даними табл. 1 скласти попередній Баланс акціонерного товариства «Емаль» за звітний 2009 рік.

2. (0 – 25 балів)

За даними табл. 1 скласти Звіт про фінансові результати акціонерного товариства «Емаль» за звітний 2009 рік.

3. (0 – 95 балів)

При проведенні внутрішнього аудиту попереднього Балансу та Звіту про фінансові результати виявлені викривлення, невідповідність окремих показників обліковій політиці товариства та ін. У зв'язку з цим необхідно провести коригування статей попереднього Балансу та Звіту про фінансові результати, у тому числі:

(0 – 10 балів)

3.1. У грудні місяці звітного року підприємством самостійно виявлено не донарахування податку з прибутку за попередній 2008 рік у сумі 5 000 грн. Ця сума та відповідні штрафні санкції, що нараховуються підприємством при самостійному виявленні, були не відображені у попередньому Балансі.

(0 – 10 балів)

3.2. У грудні 2007 року була придбана та введена до експлуатації комп'ютерна програма з обліку виробничих запасів. Первісна вартість її складає 2 898 грн, термін використання підприємство установило 3 роки. Обліковою політикою підприємства передбачено нарахування амортизації на програмні продукти прямолінійним методом. Як з'ясувалося, за 2009 рік амортизація була не нарахована і не знайшла відображення у попередньому Балансі.

(0 – 15 балів)

3.3. При перевірці монетарних статей попереднього Балансу за розрахунками з іноземними покупцями та постачальниками виявлена невідповідність залишків валютному курсу на дату складання Балансу.

Таким чином, внесені відповідні зміни залишків на рахунках 362 і 632 з відображенням курсових різниць за наступними даними:

заборгованість іноземних покупців на кінець звітного року в дол. США складає 1 200, а заборгованість іноземним постачальникам – 1 000 дол. США;

курс дол. США становить 8,055 грн за 1 дол. США

(0 – 10 балів)

3.4. Автомобіль, який використовується при збуті готової продукції, амортизується виробничим методом. Його первісна вартість складає 105 000 грн, ліквідаційна вартість – 3 000 грн. Базовий (плановий) пробіг 200 000 км. У звітному році автопробіг склав 20 500 км. Амортизація не була нарахована.

(0 – 10 балів)

3.5. За грудень місяць звітного року підприємством не були нараховані відсотки за користування короткостроковим банківським кредитом, тіло якого відображено на балансовому рахунку на кінець звітного року. За кредитною угодою відсоткова ставка складає 36 % річних.

(0 – 20 балів)

3.6. Згідно з обліковою політикою транспортно-заготівельні витрати (ТЗВ) обліковуються на окремому субрахунку рахунка 20 «Виробничі запаси». У попередньому Балансі їх не було розподілено пропорційно між використаними та залишками на складі сировини та матеріалів. Бухгалтер з обліку складських запасів провів певні розрахунки та вніс коригуючи бухгалтерські проведення, використовуючи наступні дані:

залишки на початок грудня місяця:

сировини та матеріалів	55 680 грн;
Т З В	4 450 грн.

Придбано за грудень місяць:

сировини та матеріалів	144 768 грн;
Т З В	17 372 грн.

Використано на виробництво:

сировини та матеріалів

102 384 грн;

ТЗВ

?

Примітка. Відсотки визначати з одним знаком після коми, а суму ТЗВ без копійок. Визначені ТЗВ віднесені на виробництво фарби емаль, потім на виготовлену готову продукцію, яка була реалізована.

(0 – 10 балів)

3.7. У кінці грудня місяця, про що свідчить акт прийняття-передачі, підприємство отримало безкоштовно обладнання, первісна вартість якого складає 7 950 грн (ПДВ не передбачено). Ця господарська операція не була відображена у попередньому Балансі.

(0 – 10 балів)

3.8. При перевірці складу фактичних адміністративних витрат було встановлено помилкове віднесення благодійної допомоги у сумі 5 000 грн, яка була надана підприємством загальноосвітній школі. Бухгалтером було виконано відповідне коригування.

4. (0 – 25 балів)

Скласти Баланс акціонерного товариства «Емаль» з урахуванням змін за звітний 2009 рік.

5. (0 – 20 балів)

Після коригування скласти Звіт про фінансові результати за звітний 2009 рік акціонерного товариства «Емаль».

«Управлінський облік»

Завдання у частині, що відповідає навчальній дисципліні "Управлінський облік", є пов'язаним з частиною, що відповідає дисципліні "Фінансовий облік" та виконується на підставі загальних даних, а також наступної інформації.

Українське підприємство Акціонерне товариство «Емаль» виготовляє різні види фарби для фарбування промислового устаткування. Готова продукція («Фарба емаль») є однією з асортиментних позицій продукції, що виготовляє підприємство. На початок та кінець звітної періоду залишок незавершеного виробництва за цією номенклатурною позицією формувався за субрахунком 231.

Калькулювання витрат на виробництво продукції підприємство здійснює за двома пулами: прямі матеріальні витрати та додані витрати. Згідно з обліковою політикою підприємство використовує систему попроцесного (попередільного) калькулювання для оцінки собівартості готової продукції та залишків незавершеного виробництва (НЗВ).

Калькулювання здійснюється в системі калькулювання та управління витратами за повними витратами (Absorption-costing).

Ступінь готовності незавершеного виробництва на початок періоду склав: за матеріальними витратами – 100 %, за доданими витратами – 70 %. За даними інвентаризації на початок періоду НЗВ продукції (напівфабрикату «Фарба емаль») складає 160 кг. Вартість матеріальних витрат на 1 кг напівфабрикату складає 16,2 грн за 1 кг. Матеріальні витрати оцінюються за методом середньозваженої вартості. Процедура оцінки витрат періодична (в кінці звітної періоду).

Протягом звітної періоду виробництво продукції характеризується наступними витратами:

використовуються матеріали:

оліфа – 8000 кг, що була придбана за ціною 18 грн за 1 кг, у т. ч. ПДВ;

барвник – 2000 кг, що був придбаний за ціною 24 грн за 1 кг, у т. ч. ПДВ;

лак – 500 кг, який було придбано за ціною 19,8 грн за 1 кг, у т. ч. ПДВ;

вартість інших матеріалів, що використовувалися у виробництві та знаходилися на складі підприємства становила:

матеріал А – 200 кг, вартістю 24 грн за 1 кг;

матеріали Б – 150 кг, загальною вартістю 518 грн.

У виробничому процесі відсутні відходи та невиробничі втрати, загальний вихід готової продукції протягом періоду склав 10 930 кг.

Залишки НЗВ на кінець звітного періоду оцінюються наступним чином:

матеріали було введено у розмірі 80 % від потреб загального виходу готового продукту. **Причому матеріали у виробництво надходять поступово у ході технологічного процесу;**

20 % від запланованого виходу готової продукції було завершено за доданими витратами на 70 %;

80 % від запланованого виходу готової продукції було завершено за доданими витратами на 45 %.

У складі виробничих накладних витрат (ВНВ) постійні складають 57 951,80 грн.

До складу невиробничих витрат періоду, які з метою ціноутворення відносяться на повну собівартість реалізованої продукції – «Фарба емаль», входять адміністративні витрати у розмірі 46 552,20 грн (100 % – постійні), витрати на збут – 17 000 грн., (з яких 60 % – змінні), та інші витрати у розмірі 8 556 грн (з яких 50 % – постійні). Залишки готової продукції «Фарба емаль» на початок та кінець періоду відсутні.

Необхідно:

1. (0 – 50 балів)

Оцінити незавершене виробництво виробу («Фарба емаль») за пулами витрат на кінець періоду.

2. (0 – 10 балів)

Розрахувати виробничу собівартість виробу «Фарба емаль», в цілому та за пулами витрат.

3. (0 – 20 балів)

Розрахувати маржинальний дохід та точку беззбитковості у вартісному вимірнику (округляти в грн без копійок) для готової продукції («Фарба емаль»), враховуючи, що прибуток складає 20 % від ціни реалізації (яка не включає ПДВ).

4. (0 – 20 балів)

Визначити, скільки складає оптимальний економічний розмір замовлення на матеріал «Лак», припустивши, що річна потреба наступного року перевищить обсяг використаного у поточному році на 25 %; витрати на розміщення цього замовлення дорівнюють 81 грн; середньорічні витрати на зберігання 1 кг лаку оцінюються на рівні 4,25 грн. Підприємство планує закуповувати «Лак» у постачальників за ціною, що не перевищує 25 грн за 1 кг. Рентабельність капіталу планується при цьому на рівні 15 %.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Голова організаційного комітету,

доктор екон. наук, професор

В. С. Пономаренко

Завдання

Всеукраїнської студентської олімпіади

II етапу зі спеціальності

“ОБЛІК І АУДИТ”

II ТУР

Харків. Вид. ХНЕУ, 2010

На II тур винесені завдання з навчальних дисциплін «Економічний аналіз» та «Аудит». Для виконання завдання використовуються показники Балансу та Звіту про фінансові результати, які були складені в I турі і наведені в табл. 1 і 2 відповідно.

Перед кожним завданням також визначено максимальну кількість балів, яку можна отримати за повністю виконане завдання. Максимальна кількість балів по II туру становить 200 балів.

Таблиця 1

БАЛАНС
на 31 грудня 2009 року

АКТИВ	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	010	1 932	966
первісна вартість	011	2 898	2 898
накопичена амортизація	012	966	1 932
Незавершене будівництво	020	37 500	4 167
Основні засоби:			
залишкова вартість	030	131 718	161 978
первісна вартість	031	173 550	242 743
знос	032	41 832	80 765
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040	33 000	33 000
Усього за розділом I	080	204 150	200 111
II. Оборотні активи			
Виробничі запаси	100	78 450	50 706
Незавершене виробництво	120	5 473	4 656
Готова продукція	130	15 000	12 985
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
чиста реалізаційна вартість	160	23 059	24 154
первісна вартість	161	25 621	26 716
резерв сумнівних боргів	162	2 562	2 562
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	180	2 000	78 700

Закінчення табл. 1

1	2	3	4
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	40	
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	230	38 800	72 050
в іноземній валюті	240	1 272	1 420
Інші оборотні активи	250	750	3 500
Усього за розділом II	260	164 844	248 171
III. Витрати майбутніх періодів	270	126	173
IV. Необоротні активи та групи вибуття	275		
Баланс	280	369 120	448 455

ПАСИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	133 000	133 000
Інший додатковий капітал	330	4 864	14 481
Резервний капітал	340	2 300	2 300
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	36 616	84 986
Неоплачений капітал	360	(8 500)	(3 000)
Усього за розділом I	380	168 280	231 767
II. Забезпечення таких витрат і платежів			
Цільове фінансування	420	1 000	
Усього за розділом II	430	1 000	
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	83 000	50 000
Усього за розділом III	480	83 000	50 000
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	25 200	31 500
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	21 450	27 295
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	540	4 500	20 000
з бюджетом	550	25 790	25 650
зі страхування	570	10 470	15 700
з оплати праці	580	28 300	42 440
Інші поточні зобов'язання	610	1 130	4 103
Усього за розділом IV	620	116 840	166 688
V. Доходи майбутніх періодів	630		
Баланс	640	369 120	448 455

**Звіт про фінансові результати
за 2009 рік**

Стаття	Код рядка	За звітний період
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	1 909 300
Податок на додану вартість	015	240 000
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	1 669 300
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040	1 411 420
Валовий:		
прибуток	050	257 880
збиток	055	
Інші операційні доходи	060	9 327
Адміністративні витрати	070	89 316
Витрати на збут	080	56 045
Інші операційні витрати	090	3 715
Фінансові результати від операційної діяльності:		
прибуток	100	118 131
збиток	105	
Дохід від участі в капіталі	110	
Інші фінансові доходи	120	
Інші доходи	130	6 000
Фінансові витрати	140	16 345
Втрати від участі в капіталі	150	
Інші витрати	160	9 216
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування		
прибуток	170	98 570
збиток	175	
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	50 200
Чистий:		
прибуток	220	48 370
збиток	225	

«Економічний аналіз»

1. (0 – 25 балів)

За даними фінансової звітності визначити оборотність оборотних засобів, а також її вплив на формування валового прибутку в порівнянні з минулим роком. Зробити відповідні висновки. Додаткова інформація за минулий рік: чистий дохід (виручка) от реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) склав 1 139 632 грн, середньорічні залишки оборотних засобів становили 175 328 грн, валовий прибуток склав 138 456 грн.

2. (0 – 35 балів)

За даними Балансу необхідно проаналізувати наявність джерел формування запасів, встановити тип фінансової стійкості підприємства, розрахувати коефіцієнти автономії, фінансової залежності, фінансового ризику. За результатами розрахунків зробити висновки.

3. (0 – 40 балів)

За даними Балансу необхідно встановити вплив таких чинників, як частка залученого капіталу в загальній сумі активів, частка необоротних активів в загальній сумі активів, співвідношення оборотних і необоротних активів, частка власного оборотного капіталу в оборотних активах, частка власного капіталу в сумі власного оборотного капіталу на коефіцієнт фінансового ризику. За результатами розрахунків зробити висновки.

«Аудит»

За результатами обліку акціонерним товариством «Емаль» була складена фінансова звітність за 2009 рік. Відповідно до вимог Закону України «Про аудиторську діяльність» фінансова звітність товариства підлягає обов'язковій щорічній аудиторській перевірці. У зв'язку з цим між керівництвом акціонерного товариства «Емаль» і аудиторською фірмою був укладений договір на проведення аудиту. Ви є співробітником аудиторської фірми на якого покладена відповідальність за планування та здійснення перевірки.

1. (0 – 10 балів)

Плануючи проведення аудиту ви розглядаєте можливість проведення вибіркового методу дослідження облікової інформації щодо тестів контролю. Однак для прийняття остаточного рішення вам необхідно

визначитись, як саме виявлені фактори вплинуть на обсяг вибірки для тестів контролю. При здійсненні аналізу факторів ви повинні керуватися МСА 530 «Аудиторська вибірка та інші процедури тестування». Вплив факторів на обсяг вибірки для тестів контролю визначити в **табл. 1** роздавального матеріалу.

2. (0 – 15 балів)

При подальшому плануванні аудиторської перевірки АТ «Емаль» вами було прийнято рішення здійснити розрахунок рівня суттєвості на підставі визначення відсотка допустимої помилки, який відповідно до застосованих внутрішньо фірмових стандартів аудиторської фірми здійснюється в два етапи шляхом розрахунку усередненого показника рівня суттєвості.

Ключові показники (відсоток необхідний для розрахунку рівня суттєвості надано в **табл. 2** роздавального матеріалу).

При знаходженні середньоарифметичного значення рівнів суттєвості порівнюємо їх з уже визначеним середньоарифметичним. Якщо він суттєво відрізняється від середньоарифметичного значення (більш ніж на 40% – 50%) – він не враховується при подальшому розрахунку. При повторному розрахунку середньоарифметичного значення рівня суттєвості отримане значення округляємо до встановленого внутрішньофірмовими стандартами аудиторської фірми значення (що не перевищує 3,34%). Визначення єдиного показника рівня суттєвості виконати в **табл. 2** роздавального матеріалу.

Після складання **табл. 2** розрахувати порядок визначення найбільшого та найменшого значення показників для розрахунку рівня суттєвості. А також враховуючи внутрішньо фірмові стандарти (3,34%) визначити кількісний показник рівня суттєвості для фінансової звітності АТ «Емаль».

3. (0 – 26 балів)

В результаті перевірки аудитором було встановлено, що підприємство понесло витрати у зв'язку із створенням комп'ютерної програми для ведення бухгалтерського обліку на підприємстві. На комп'ютерну програму, як об'єкт авторського права було отримано свідоцтво – 800 грн, з авторами підписано договори про придбання підприємством майнових прав на використання програми, що давало можливість ввести програмне забезпечення в експлуатацію, але це не було зроблено. До складу витрат на розробку програми віднесені:

матеріальні витрати – 500 грн, витрати на заробітну плату розробників – 24 000 грн та нарахування у небюджетні фонди – 9 600 грн (умовно визначено), амортизація комп'ютерного обладнання, яке прийняло участь при розробці програми – 1 800 грн. Необхідно:

- а) визначити суму витрат на придбання комп'ютерної програми;
- б) скласти кореспонденцію рахунків (**табл. 3** роздавального матеріалу);
- в) вказати статті балансу, які потребують корегування та розрахувати суму корегувань.

4. (0 – 17 балів)

Аудиторською фірмою під час проведення річної інвентаризації на складі АТ «Емаль» був складений акт, в якому зафіксовано факт нестачі виробничих запасів на суму 31 850 грн., винні особи не виявлені, причина нестачі не встановлена. По акту, затвердженому керівником, було ухвалено рішення списати нестачу запасів на збитки підприємства. В балансі ця операція не була відображена. Необхідно:

- а) скласти кореспонденцію рахунків (**табл. 4** роздавального матеріалу);
- б) вказати статті балансу, які потребують корегування та розрахувати суму корегувань.

5. (0 – 17 балів)

В результаті аудиторської перевірки АТ «Емаль» було виявлено факт придбання виробничого устаткування (пакувальна машина) вартістю 24 000 грн, у тому числі ПДВ 4 000 грн. Була зроблена передплата за устаткування і відображена сума податкового кредиту з ПДВ. Було складено акт введення в експлуатацію устаткування, але в бухгалтерському обліку операція введення в експлуатацію відображена не була. Необхідно:

- а) скласти кореспонденцію рахунків (**табл. 5** роздавального матеріалу);
- б) вказати статті балансу, які потребують корегування та розрахувати суму корегувань.

6. (0-15 балів)

За даними інформації **табл. 3, 4, 5** роздавального матеріалу заповнити таблицю корегувань (**табл. 6** роздавального матеріалу), виходячи з визначеного рівня суттєвості.